Ondersteuning - Reglement - Lokale erfgoedprojecten 2027-2031 - Goedkeuring

Districtsraad Antwerpen | Zitting van 16 november 2026

Voorstel van districtsraadsbesluit van Kristof Luypaert en David Rosenberg (technische registratie in e-besluit onder de categorie Motie).

Motivering

Gekoppelde besluiten

Gemeenteraadsbesluit van 26 oktober 2020 (jaarnummer 595) betreffende het kaderbesluit basisprincipes ondersteuningsbeleid, gewijzigd bij gemeenteraadsbesluit van 15 december 2025 (jaarnummer 977).

Districtsraadsbesluit van 24 november 2025 (jaarnummer 164) betreffende de goedkeuring van het meerjarenplan 2026-2031.

Aanleiding en context

District Antwerpen beschikt over een rijk historisch en cultureel erfgoed. Erfgoedinstellingen, archieven, verenigingen en andere organisaties dragen bij aan het behoud, de documentatie en de publieke ontsluiting ervan.

De bestaande districtsondersteuning biedt mogelijkheden voor culturele activiteiten en buurtinitiatieven, maar voorziet niet in een afzonderlijk ondersteuningsreglement dat specifiek gericht is op lokale erfgoedprojecten. Met dit voorstel wordt een regeling ingevoerd voor afgebakende erfgoedprojecten, waaronder ook omvangrijke projecten van bestaande erfgoedinstellingen.

De indieners hebben eerder voorgesteld de mogelijkheden voor erfgoedondersteuning te onderzoeken. Met het voorliggende voorstel leggen zij rechtstreeks een uitgewerkt ondersteuningsreglement ter goedkeuring voor.

Juridische grond

De wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen en het kaderbesluit basisprincipes ondersteuningsbeleid, goedgekeurd door de gemeenteraad op 26 oktober 2020 (jaarnummer 595) en gewijzigd op 15 december 2025 (jaarnummer 977).

Artikel 21, gelezen in samenhang met artikel 126 van het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, betreffende het initiatiefrecht van districtsraadsleden.

Regelgeving: bevoegdheid

In het gemeenteraadsbesluit van 29 mei 2017 (jaarnummer 300) werden de bevoegdheden van de districtsraden vastgelegd. Artikel 2 bepaalt dat de districtsraad bevoegd is voor lokaal cultuurbeleid. Het voorgestelde reglement sluit aan bij de doelstellingen van het meerjarenplan 2026-2031, in het bijzonder 3ANT0101 Cultuur en erfgoed en 3ANT010104 Literatuur en erfgoed. De ondersteuning wordt beperkt tot projectmatige initiatieven binnen de districtsbevoegdheden. Stedelijke diensten komen niet als aanvrager in aanmerking, subsidies kunnen niet als ondersteuning aan stedelijke diensten worden doorgestort en restauratiewerken aan onroerend erfgoed vallen buiten het reglement.

De registratie onder de categorie Motie gebeurt uitsluitend om technische redenen. Het initiatief betreft een voorstel van districtsraadsbesluit tot goedkeuring van een ondersteuningsreglement en geen adviserende motie. De indieners verzoeken het voorstel als dusdanig te behandelen.

Argumentatie

Het voorgestelde reglement creëert een afzonderlijk kader voor projectmatige ondersteuning van lokaal erfgoedbehoud, documentatie, digitalisering en publieke ontsluiting. Zowel kleinere initiatieven als omvangrijke en meerjarige projecten kunnen deelnemen. Structureel ondersteunde organisaties komen voor afzonderlijke, aantoonbare projectkosten in aanmerking; stedelijke erfgoedinstellingen kunnen inhoudelijke projectpartners zijn.

District Antwerpen organiseert jaarlijks minstens één publieke projectoproep, voor zover goedgekeurde begrotingskredieten beschikbaar zijn. De eerste oproep voor 2027 wordt na de wettelijke bekendmaking van het reglement opengesteld met een indieningstermijn van minstens zes weken. Bij resterende middelen kan een aanvullende oproep plaatsvinden.

De aanvragen worden beoordeeld op vijf criteria, telkens op 20 punten: erfgoedwaarde, lokale band en meerwaarde, publieke toegankelijkheid en resultaat, uitvoerbaarheid en begrotingskwaliteit. Projecten komen in aanmerking vanaf 60 op 100 punten en minstens 10 op 20 voor zowel erfgoedwaarde als lokale band en meerwaarde. Bij onvoldoende krediet volgt een gemotiveerde rangschikking.

De ondersteuning bedraagt ten minste 500 euro per goedgekeurde aanvraag, maximaal 90 % van de goedgekeurde subsidiabele kosten en per aanvrager in totaal maximaal 60 % van het beschikbare jaarlijkse krediet. Daardoor blijven grotere projecten mogelijk terwijl de middelen over meer dan één aanvrager kunnen worden gespreid.

Het reglement treedt in werking op de dag na de wettelijke bekendmaking en heeft betrekking op projecten van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2031. De indieners stellen voor het reglement goed te keuren.

Strategisch kader

Decentralisatie | 3ANT01 - Antwerpen is een bruisend en gastvrij district waar elke Antwerpenaar zich thuis voelt. | 3ANT0101 - Cultuur en erfgoed | 3ANT010104 - Literatuur en erfgoed.

Algemene financiële opmerkingen

De goedkeuring van het reglement houdt op zichzelf geen onmiddellijke financiële vastlegging in. Toekenningen gebeuren binnen de goedgekeurde begrotingskredieten.

Voor 2027 wordt afzonderlijk een budgetneutraal amendement op de eerste aanpassing van het meerjarenplan 2026-2031 voorgesteld, waarmee 100.000 euro aan bestaande exploitatiekredieten naar lokale erfgoedprojecten wordt herschikt. De voorgestelde herbestemming is afhankelijk van een afzonderlijke begrotingsbeslissing.

Voor de begrotingsjaren 2028 tot en met 2031 wordt het districtscollege opgedragen de mogelijkheden voor verdere financiering te onderzoeken bij volgende aanpassingen van het meerjarenplan.

Besluit

Artikel 1

De districtsraad keurt het ondersteuningsreglement Lokale erfgoedprojecten 2027-2031, zoals opgenomen in de bijlage bij dit besluit, goed. Het reglement treedt in werking op de dag na de wettelijke bekendmaking. Ondersteuning heeft betrekking op projecten van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2031.

Artikel 2

De goedkeuring van dit reglement houdt geen onmiddellijke financiële vastlegging in. De toekenning van ondersteuning gebeurt binnen de daartoe goedgekeurde begrotingskredieten.

Artikel 3

De districtsraad draagt het districtscollege op om bij de voorbereiding van de volgende aanpassingen van het meerjarenplan 2026-2031 prioritair te onderzoeken welke vrij herbestembare exploitatiekredieten, niet-benutte middelen en andere beschikbare budgettaire ruimte kunnen worden aangewend voor de verdere financiering van dit ondersteuningsreglement, en hierover een concreet en financieel onderbouwd voorstel aan de districtsraad voor te leggen, met respect voor bestaande verbintenissen en de toepasselijke begrotingsregels.

Bijlagen

Reglement Lokale erfgoedprojecten 2027-2031.